

— Գործունէլ գաղութ չէ՛ մեռել հետեւում  
գործընդհատ պարտահաւ թորեաւորէ պայշ-  
ընկերակ մէջն անտարբա թէ՛ չէ՛ քան, հետեւ  
հազ քէ սէտաւ ալ թէ՛ վաղ զընծաւոր չէ՛  
թէ՛ հերթընկէս, մաթիւսկաւ մուգ Գործը չէ՛  
թէ՛ ճէ՛ վերիւն օրհնողէ, չէ՛ ինքուստար թէ՛  
այն ի Գաւաթը սէն չէ՛ չէ՛ Բաթիլաւ չէ՛ թէ՛  
մէջն թէ՛ արաթընծաւոր թէ՛ մեռել ի թորեւ  
մէքսէ՛ օրտաւորութիւն թէ՛ մաթիւսկաւ գաղթական  
կապորտ :

|          |           |           |
|----------|-----------|-----------|
| 5,000    | ᑭᑭᑦᑭᑦᑭ    | 500 000   |
| 19,000   | ᑭᑭᑦᑭᑦᑭ    | 950,000   |
| 47,000   | ᑭᑦᑭᑦᑭᑦᑭᑦᑭ | 940,000   |
| 188 000  | ᑭᑦᑭᑦᑭ     | 1,880,000 |
| 297,000  | ᑭᑦᑭᑦᑭ     | 1,485,000 |
| 245,000  | ᑭᑦᑭᑦᑭᑦᑭᑦᑭ | 245,000   |
| <hr/>    |           |           |
| 50 1,000 |           | 6,000,000 |





լրագրողներու միջոցաւ անքննդատ հա-  
ղորդել ազգայնոց, որպէս զի ամենայն  
ոք կարենայ ազգային ընթացիկ գոր-  
ծոց մանրամասն ծանօթութիւն և տե-  
ղեկութիւն ստանալ, և յայնչամ ամ-  
մէն ազգային անհատ կարենայ զիտ-  
նալ թէ՛ ազգային ո՛ր շրջանակին մէջ  
կ'ապրի։ Սակայն հասարակութիւնը  
այս ամէն տեղեկութիւններէ զուրկ մը-  
նալով, ինչ որ լրագիրք մեզի կը հա-  
ղորդեն, այն է միայն մեր գիտակցու-  
թիւնը և անոնց բաժնետէրուն վրայ կը  
հիմնենք մեր մտածումներն ու գո-  
տւմները։

Եւ ալ մի և նոյն պարագային են-  
թարկուած եւ՛ իմ նախնիքս յոգ-  
ւածիս մէջ։

Հաստատենք։

Յիշեալ յօդուածին մէջ տեղի ու-  
նեցած դատողութեանս մէկ կէտն ալ  
Մասիսի անցեալ 24 յունիսի թուոյն  
մէջ երեւցած մէկ պարբերութեան վը-  
րայ յենեալ է, զոր կրկնել հարկ կը  
համարիմ հոս։ — Բայց ո՛չ վրայագոր-  
դի սովաւ պիտի կարենամ ինծի ուղ-  
ղուած պատասխանն բացատրութիւ-  
նը տալ։

« Ի վերջոյ 56 երեսի խմբաց բու-  
տորագրութեամբ դիւանին յանձնուած  
գիրք կարդացուեցաւ, որ Պատրիար-  
քական նախկին փոխանորդ Գեր. Տ. Յ.  
Մկրտչանի պաշտօնանկութիւնը պա-  
հանջելու համար խոսի՛ր միջկեղեցա-  
կանաց ի գործ դրած հակառակման  
նաղբալան ճնշման դէմ կը բողոքէր,   
այն ճնշման արդիւնքին ոչնչացումը կը  
խնդրէր, և Ազգային ժողովոյ որոշման  
համեմատ քննութեան արդիւնքին ըս-  
պասել կ'առաջարկէր։ »

« Սոյն գիրքն ալ ձեռնհաս դիւանին  
յղութեով ի նախաքննութիւն, ատեա-  
նը գոցուեցաւ 15 օրէ զումարուելու  
որոշմամբ։ »

Ինչպէս կը տեսնուի՝ վերոյիշեալ  
պարբերութեան մէջ ոչ թուական կայ  
և ոչ ժամանակ յայտնող թուանշան մը  
միջեւ երեսի խան էֆէնտին մի և  
նոյն գործողութիւնը կը յայտարարէ  
այժմ (թէ և իմ նախնիքս յոգուա-  
ծըս հրատարակուելէն ետքն որ վերջը)  
թէ՛ « Ս. Պատրիարք Հօր նամակին  
թուականը նոր է, և թէ՛ եկեղեցա-  
կան հարց համբաւուոր ճնշումն անց-  
եալ նոյեմբեր 16 ին կատարուած է։ »  
Երկրորդ՝ այն ճնշման դէմ բողոքող  
երեսփոխանական հանրագրքը նոյն ամ-  
սոյ 17 թուականը կը կրէ, և երրորդ-  
բողոքող հանրագրքը նոյեմբեր 25 ին  
Ազգ. ժողովոյ դիւանին յանձնուած է։ »

Հետեւեալը այն երեսփոխանական  
հանրագրին անագան նկատողութեան  
առնուելուն զանազան պատճառները  
յը ծանուցանէ թուականի և ժամա-  
նակի կարգաւ, և այս ժամանակագրու-  
կան հաշուով կը հաստատէ որ դեկտեմբ-  
բեր 20էն մինչեւ յունիս 2, 3 ամիս և  
28 օր, արտաքոյ կտրգի կտրեւոր  
պատճառներով Ազգային ժողովն ի  
նիստ չըլուսուողացաւ, որպէս զի ե-  
րեսփոխանական հանրագիրն ալ իւր  
առաջնութիւնը ստանար Ս. Պատրիարք  
Հօր նամակին քով։

Անաւանի լը պրայ մէջ տեսնուած  
թերի և պալատ տեղեկութիւններն են  
որոնց իմաստէն քաղելով պարտաւորե-  
ր եւ ճանապարհ առաջ և հանրագիրը վեր-  
ջը նախակէլ յիշեալ յօդուածին մա-  
կագրքը, որ է նաեւ յօդուածին բուն  
« նպատակն ու ոգին, » և ոչ այլ ինչ։  
Ինչպէս կը կարծէ ունենալ ինձ պա-  
տասխանող երեսփոխան էֆէնտին։

Արդ՝ եթէ լրագիրք չը գրանցին  
իմ յօդուածին շուրջ ժողովին եղող պին  
հաստատմանը հրատարակել հանդերձ

մանրամասն տեղեկութեամբ և ծանո-  
թութեամբ, ինչպէս որ հարկ էր, ա-  
ւելորդ է բնէր որ յայնչամ փոխանակ  
համակը առաջ և հանրագիրը վերջը  
բնէր և հանրագիրը առաջ և համակը  
վերջը և կըսէի և ըստ այնմ կը խօսէի։  
Եւ եթէ Մասիսի Մեծ, խմբագրա-  
պետը բարեհաճէր իւր ազգագրու-  
թեան մէջ առ իս ուղեւոր պատաս-  
խանը ոտորագրող երեսփոխան էֆէն-  
տին նման իւր յունիս 24 թուոյն մէջ  
պարտական պարբերութիւնը ժա-  
մանակագրական թիւերով բացայայտ  
հաղորդել մեզի։ ( Վասն զի ինքն ալ  
Ազգային ժողովոյ երեսփոխան է և խե-  
ղամուռ ու մենայնի )։ և կամ գոնէ՛  
« Ի վերջոյ 56 երեսի խմբաց ստորագ-  
րութեամբ « Ի վաղուց » կամ « քանի  
մ'ամիս ստալ » դիւանին յանձնուած  
մէկ գիրք կարդացուեցաւ ևն, » ըսե-  
լու որ ըստ, տարակոյր չկայ որ ըս-  
թեցողը տարբեր գոյաւորել կ'ստա-  
նար իրաց վիճակին վրայ և ըստ այնմ  
կը խորհէր։

Ասոք ըսելով փախուստ տալ կ'ու-  
րանցանք վրայէն նետել չէ նպատա-  
կըս, վասն զի գործուած յանցանքը  
միշտ յանցանք է։ Միթէ՞ յանցանք  
չէ որ առնող երեսփոխան ըլլալ և Ազ-  
գային ժողովոյ ատենագրութիւնը  
առաջ կարդալու և ազգային ընթա-  
նակ գործող կատարել տեղեկութիւն  
ունենալու, մի միայն լրագրաց ունեց-  
տուած լուրերն ու տեղեկութիւնները  
կը կարդանք և ազգային վարչակն  
գործառնութեանց մէջ տեղի ունեց-  
ած շարժումները կը քննադատենք։

Արդ՝ խնդրոյն ժամանակագրական  
կէտերն այսպէս պարզելէ և տեղի տը-  
ւած վրէպանայ պատճառները բացատ-  
րելէ և հաստատելէ ետեւ՝ հարկ չեմ  
համարիր խօսիլ Ս. Պատրիարք Հօր  
նամակին վրայ որ ոչ եկեղեցական հարց  
գործած ճնշման տպաւորութիւնը կը  
ջնջէ և ոչ իսկ երեսփոխանական հան-  
րագրին կարեւորութիւնն ու նպատա-  
կը նուազեցնելու կամ ոչնչացնելու կը  
ծառայէ։

Եւ ալ ստոյգ հակառակը ըսած չ'եմ  
և չեմ ըսեր դառնալ։

Կ. Պոլիս 21 յունիս 1878 ՄՈՒՇԵՂ.

ՀՐԱՌԵՐ

ԱՌԱՋՆԱԽՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային ժողովը նիստ ունի յա-  
ռաջիկայ ուրբաթ Օգոստոս 4 ի Ղա-  
լաթիս։

Ատենան պիտի բացուի ճիշտ ժա-  
մը 6 ին և գոցուի 10 ին։

Հրաւիրեալ են Կրեւոյիս Էֆէն-  
տինները՝ իրենց ազգափոխական պար-  
տականութիւնը կատարելու փութալ։  
1878 Յունիս 31 ՆԵՐՍԷՍ  
Պատրիարքն. Հայոց ՊԱՏՐԻԱՐԿ  
Կ. Պոլիս Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Ամբողջ ողորմ ընտրութեան Լը-  
րօնական ժողովոյ։
2. Ընտրութիւն Նախնիքնի յանձ-  
նախմբին Հայկական խնդրոյ։
3. Տեղեկագիր դատարարու-  
թեան դիւանին։

Ստանալով  
Հ. Ս. Արեւելեան

ԻԼԱՆԱԹ

Գուտուած Եւանջիլի ճիւղիս  
ԻԼԱՆ

Պէտք ունէ իմաստ լաղըմ կէլէն  
գէլլէի միւսըլաթ ըւսմինն նըմը  
Լարտ վէ նըմը տէկէր իւր ի գլի-

տարաբնուորագ իւզէրէ ալթը այտան  
ալթը ոյո վէ գ'ըր օլունան թարիւն-  
լէրաէն պիւր մահ մուգատէմէն թէէ-  
տիյէ զըլնմագ նիգամնամէյի մախ-  
սուու ահքեմքեման վէ պիւտէն ա-  
լէյ միւսըլաթ սաթըլան մահէլլը  
ասհապընըն իտարէյէ քէնտիլէրի կէլէ-  
րէք ըսմի մաթլուպու պիւ իթմ թէզ-  
քէլլէրի թէնտիտ իթ տիւմլէրի  
լաղըմէտէն պուլունմաւը վէ պուլուն  
խիլաթնտա հարէքէթ իտէնլէրտէն  
նիլմամէյի մէզպուրուն օն եէտիննի  
մատտէս մուհիպիննէ ըսմի մէզպու-  
րուն պիւր միսի վէ պու հային թէէք-  
դիւրինէ միւթէնտար օլունլարտան իւլ  
միսի ճէզաննագ տի թահիլի մուգար-  
րէր օլուպ, իւզպու սոգ սան տէօրթ սէ-  
նէսի իւր թագափտ սանլիլն թէէ-  
տիյէտի զէմանը օլան սէնլի մէրգու-  
մէ աղոթիւտէն հուլուլի տալի թէ-  
զարուպ իյլմէսի ճիլլէլէ կէլէք  
միւսթաքիլէն վէ կէլէք էլիտի սայի-  
րէ իլէ պէրապէր զըլլէ վէ գատէհէ  
արագ ֆապրիկալարը վէ մէլլէտէ վէ  
վոննի տիւ քէնտիլլը միւթէնտար ֆ-  
վէ եւ միւսթէնլիլլէրի սալիֆիկ-  
զիւր աղոթիւտ իյլմէ ֆապրիկալար  
Լարտիս վէ պէլլէ ըլուսմի նէլլէք-  
տիլէ կիտիպ լիւպ իտէն ըսմի պէլի-  
լէյի պիւ իֆա պէլլէ թէլլէրէսի իս-  
թիլիսալ վէ իթիֆա իթ մէլլէրի վէ մէհ-  
լի մէզպուրուն ինզըլաթիլլէ իւր  
սուլուլլիտէ թէլլէքէրէ եօղլա մարնա  
միւսթաքիլլէ օլունմաղընտան մէհիլ  
մէզպուրուն իյլմէտէ կէլէք թէպապի-  
տէլլէթի Ալիէլէտէն վէ կէլէք թէ-  
պապի էնէպիլլէն օլուն օ վէլլէ  
իլէ թէլլէքէրէ ալմաթը օլունլար պուլ-  
նուր իսէ, պիւ թէլլէքէրէ միւսթաքիլ  
ֆիւր իթ իթ մէլլէտէ պուլունմալ տի-  
մէք օլուն զարը ճիլլէլլէ նիլմամու-  
մէյի մէզպուրուն օն տէօրտիւննի վէ  
օն ալթըննէ պէնտէլլէն թէլլէլլէ  
սալիլլէ մահէլլէրի գաթաթըլլէ  
թալէպ օլունան ըսմի իլէ գ'ըր օլու-  
նան ճէլլէյի նագ տի իլէտիլլէ զըլն-  
մաթը ճա քիւլաթընա բուլսաթ իթա  
զըլնմա եւսաթըլլէ վէ զիւր օլունան  
մէհիլ միւրուլլիտէն սօնրա հիւքիլմէ-  
թին մահիւրսուղ օլունլարուն թա-  
տիկ իյլմէտի մահէլլէրէ միւսթաքիլ  
մահէլլէ քիւլաթ իտէնէք օլունլար տա-  
լի նէլլէթիլլէ մէլլէրէնէ կիտիպ պիւր

վէ ճէհի մուհարրէր իճապընը իհրա իլէ  
Պէլլէքէրէ ալմաթը օլուն իսէ, պուլար  
հագ քէնտա տալի իւպու մուսմէլլէն  
այնիլլէ իհրա օլունմաղը պիլլէքէք  
սանա կէլլէ իֆալի մուգթէլլէպաթնա  
միւսթաքիլլէ իյլմէլլէրի իյլն իմի-  
տէն իւնը քէլլէլլէթ օլունլար  
13 յուլան 295 վէ 13 թէմուր 297

Մէլլուտէրինտէն պիլլիւրտ ու-  
սումաթ էմանէլիլլէ ալիէլլիտէ թէրա-  
քիւմ իթ միլլէ վէ պիւ կէնա հիւքիլ  
իւլլուսալ գալմաթը օլուն թէլլէքիլ  
միւթէնլիլլէ վէ օլունլարն բարչա-  
լունարագ գըլլէ իլէ սաթըլմագ իւզ-  
րէ էմանէլիլլէ միւլարիլլէյա տայի-  
րէսիտէ վաղը ումուրը րուսուլիլլէ  
ճէլլէլլէլլէ միւլլէլլէտէսի իհրա օ-  
լունմագ տալունլարուն զանտան, վէ  
իւլլու 94 սէնլէսի շէհրի աղոթիւտ  
սոգալլուննու չարչէպիլլէ կիւլիւ,  
սաթլ ճաթա, գաթաթը գաթիլլէ վիւրի-  
լէլլէլլէտէն, միւլլէլլէ զըլլէլլէլլէլլէ  
իլլիլլէտէն թալիպ օլունլարն,  
եէլլի մէզպուր սալաթը սաթլ օն  
գատար ճէլլէլլէլլէ մէլլէլլէլլէ միւ-  
րաճաթ իտէլլէք, չէրալիլլէ միւլա-  
լիտէլլէ հոլի օլուն մէլլէլլէ բուսուլա-  
սըն պիւ միւթէլլէտէ, անա կէլլէ  
միւլլէլլէլլէլլէ կիւլլէլլէլլէլլէ լաղըմ կէլլէ-  
ճէլլէ իլլան օլունլար։

31 թէմուր սէնլէ 94

| Նիւմբուր | Իճալլէ իլլիլլէ իլլէ թալլէլլէ | Մէլլալլէ |
|----------|------------------------------|----------|
| 385      | 600                          | »        |
| 5        | 600                          | »        |
| 369      | 500                          | »        |
|          | 600                          | »        |

Պէլլուլլէտէ  
մէլլէլլէլլէ Սուլ-  
թանի իթ իթ իթ իթ իթ

Լիւպըք հիւմանտան պալէտէ  
մուհարրէր տիւքէլլէլլէլլէ հիւլա-  
րընտաքի իճալլէլլէլլէ զիւտէլլէ  
թուլալլէլլէլլէլլէլլէ շէհրի սղոթիւ-  
տէն իւլլիլլէլլէլլէլլէլլէլլէ կիւլիլլէ  
գատար իտէլլէլլէլլէ իտալլէլլէ  
մէլլէլլէ իտալլէլլէլլէ կէլլէլլէլլէ  
31 թէմուր սէնլէ 94

Ալլալլէլլէլլէ զաղաթը ալար մալլէլլէլլէ  
օլունպ, պէլլէլլէ տէլլէլլէ սոգալլէ գըլ-  
լէ իթիլլէլլէլլէլլէ մահիլլէլլէլլէ մէլլէլլէ  
պէլլէլլէ օն սոգալլէլլէլլէլլէլլէլլէ  
զէլլէլլէ սաթըլաթալլէլլէլլէ, թալլէ օ-  
լունլարն ճէլլէլլէլլէ մէլլէլլէլլէ  
միւլաթալլէ իյլմէլլէլլէ իլլան օլունլար։  
29 թէմուր սէնլէ 94

ՍԱԼԻԳ ՂԱԶԻԹԱ  
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

| NORTH BRITISH AND<br>MERCANTILE<br>INSURANCE COMPANY<br>ՆՈՐԹԷ՛ ՊԵՐԻՈԹԻ՛ ԷՆՏ.<br>ՄԷՐԿԵՆԹԻԼ<br>Նոս Լոպրա վէ Էսթիմաթ Էսթիմաթ<br>Էսթիմաթ Էսթիմաթ |           | NORTHERN<br>ASSURANCE COMPANY<br>ՆՈՐԹԷ՛ԷՆ<br>Նոս Լոպրա Էսթիմաթ Էսթիմաթ<br>Էսթիմաթ Էսթիմաթ |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Ասլլ սըրմանէ                                                                                                                                 | 2,000,000 | Ասլլ սըրմանէ                                                                              | 3,000,000 |
| Էսթիմաթ սըրմանէ                                                                                                                              | 250,000   | Էսթիմաթ սըրմանէ                                                                           | 150,000   |
| Էսթիմաթ շիւպիլլէ                                                                                                                             |           | Էսթիմաթ շիւպիլլէ                                                                          |           |
| Էսթիմաթ օլունլ                                                                                                                               |           | Էսթիմաթ օլունլ                                                                            |           |
| Ինթիլլէլլէ տըլլէլլէ 1,040,744                                                                                                                | 1,290,744 | Ինթիլլէլլէ տըլլէլլէ                                                                       | 380,000   |
| 1875 սէնլէլլէլլէ սա                                                                                                                          |           | 1875 տէ Սուլիլլէլլէ                                                                       | 530,000   |
| Քիւլլէլլէ                                                                                                                                    | 917,178   |                                                                                           | 351,000   |

Սալլալլէլլէ քէնտալլէլլէ, պալլաթէլլէ իլլէ սիլլուլլէլլէ գուլլանէլլէլլէլլէ  
Պիլլիլլէլլէլլէ տէլլէլլէլլէ իտալլէլլէլլէ օլունլար տէլլէլլէլլէ իլլէ չօգ զօ-  
լալլէլլէլլէ վիլլէլլէլլէլլէ պիւլլէլլէ պուլունտուլլէլլէ, զէլլէլլէ սիլլէլլէ չօգ միւլլէլլէլլէ-  
լիլլէ, վէ իսթիլլէլլէլլէլլէ իտալլէլլէլլէ իտալլէլլէ իլլան իտալլէլլէ  
Մէլլէլլէլլէ գուլլանէլլէլլէ, զէլլէլլէ տալլէլլէ իտալլէլլէլլէլլէ մուհիլլէլլէլլէ, սի-  
կուլլէլլէլլէ իտալլէլլէլլէլլէ իտալլէլլէլլէ, պէլլէլլէ տալլէլլէ իտալլէլլէլլէլլէ իտալլէլլէլլէ  
Էսթիլլէլլէ սիլլուլլէլլէլլէ իլլէլլէ վիլլէլլէլլէլլէ զօլալլէլլէլլէլլէ սիլլէլլէ իլլէ Էսթիլլէլլէ  
միւլլէլլէլլէ տիլլէլլէլլէ  
Շիլլէլլէլլէ գատար օլունլար կիլլէ, Պէլլալլէ վէ զալլաթիւ վէ իսթիլլէլլէ վէ  
ճիլլէլլէ շէլլէ վէ զէլլէլլէլլէ կիլլէլլէ սիլլուլլէլլէլլէ իտալլէլլէլլէ իտալլէլլէլլէ  
Ճիլլէլլէ վէ սալլէլլէ հագալլէլլէլլէ իտալլէլլէլլէ իտալլէլլէլլէ իտալլէլլէլլէ  
Ղալլալլէլլէլլէլլէլլէլլէ Նիլլէլլէլլէ մալլալլէլլէ միւլաթալլէ իլլէլլէլլէլլէ  
Մէլլէլլէլլէ գուլլանէլլէլլէլլէլլէ ճիլլէլլէլլէ  
Ղ. Փ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ